

Περὶ Μετανοίας ὀλίγα τινὰ

Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ὁδοῦ τῆς κατὰ Χριστὸν τελειώσεως, ἡ «θύρα τῆς Χάριτος», μία διαρκῆς πορεία καὶ στάσις ζωῆς, καὶ ὄχι ἀπλῶς μία μεταβατικὴ στιγμή ἀποστροφῆς τῆς ἀμαρτίας καὶ προσωρινῆ βαθμίδα ἀναβάσεως στὴν ἀρετὴ.

Ἀποτελεῖ τὴν στερεὴ καὶ ἀκλόνητη βᾶσι γιὰ τὴν *κάθαρσι* καὶ τὴν *τελείωσι*, ὥστε ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀπαλλαγῇ καὶ ἀπελευθερωθῇ ἀπὸ τὰ πάθη, γιὰ νὰ συντονισθῇ μὲ τὸ θεῖο Θέλημα καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν Ἀγάπη, τὸ Πλήρωμα τῆς Χάριτος καὶ τῆς θείας Ζωῆς.

Ἡ Μετάνοια, ὡς διαρκῆς κατάστασις, χαρακτηρίζεται ὅσους ποθοῦν ἀληθινὰ τὴν ἔνωσίν τους μὲ τὸν Θεὸ καὶ ἀγωνίζονται εἰλικρινὰ γιὰ τὴν ὑπέρβασιν τοῦ ἐγωῦσμοῦ τους καὶ γενικὰ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐμπαθῶν καὶ ἀμαρτωλῶν θελημάτων τους. Εἶναι δύνამις, ἡ ὁποία ἐνεργεῖ τὴν μεταβολὴ τῆς φύσεώς μας καὶ προφυλάσσει ἀπὸ τὴν πνευματικὴ πλάνη τῆς θεωρήσεως τοῦ ἑαυτοῦ μας ὡς δικαιωμένου ἢ ἐπαναπαυμένου σὲ μία δῆθεν καλὴ καὶ θεάρεστη κατάστασι ἐπαρκειᾶς. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ «μυστήριον» καὶ τὸ «μυστικόν» τῆς ἀνευρίσκειται καὶ θάλλει ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει αἴσθησις ἐξασφαλίσεως, αὐταρκειᾶς καὶ παρρησίας:

«Ἐκεῖνος ἔχει παρρησίαν ὁ μὴ νομίζων ἔχειν παρρησίαν· ὡς ὁ νομίζων παρρησίαν ἔχειν, ἀπώλεσε τὴν παρρησίαν, καθάπερ ὁ Φαρισαῖος· ὁ δὲ νομίζων ἑαυτὸν ἀπερριμένον καὶ ἀπαρρησίαστον, οὗτος μάλιστα εἰσακουσθήσεται, καθάπερ ὁ τελώνης» (i. Χρυσόστομος).

Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐπίγνωσι τῆς ἀδυναμίας καὶ φιλαμαρτησίας του, τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων, φανερῶν καὶ ἀφανῶν, ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ, ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων πτώσεων καὶ ἀμαρτιῶν του, δὲν δύναται νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν ἐλευθερίαν του καὶ νὰ καυχῆθῃ γιὰ τὴν ἀρετὴν του ἢ γιὰ τὰ καλὰ ἔργα του, παρὰ σπεύδει τελωνικῶς νὰ ἐκζητήσῃ τὸ θεῖον Ἔλεος: *«ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι, τῷ ἀμαρτωλῷ»!*...

Ἡ Μετάνοια λογίζεται ὡς μία ἀτέρμων πορεία καὶ ἄνοδος πρὸς τὸν Θεόν:

«Ἡ μετάνοια ὑπάρχει ὑψηλοτέρα πασῶν τῶν ἀρετῶν, τῆς ὁποίας τὸ ἔργον δὲν δύναται νὰ τελειώσῃ, παρὰ μόνον ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου· διὰ τοῦτο ἡ μετάνοια ἀπαιτεῖται εἰς πάντας καὶ πάντοτε

καὶ οὐδεὶς ὄρος τελειώσεως τῆς μετανοίας ὑπάρχει· διότι καὶ αὐτῶν τῶν τελείων ἢ τελειότης εἶναι ἀτελής· καὶ διὰ τοῦτο ἡ μετάνοια δὲν περιορίζεται εἰς διορισμένους καιροὺς, οὔτε εἰς ὠρισμένας πράξεις ἕως εἰς τὴν ὥραν τοῦ θανάτου» (Ἀββᾶς Ἰσαὰκ ὁ Σύρος).

Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὅσο περισσότερο ἐγγίζουμε τὸν Θεό, τόσο περισσότερο γνωρίζουμε τὴν ὑπερβατικότητά του, καὶ ὅσο προσδεύουμε σὲ ἐσωτερικὴ καθαρότητα, τόσο γνωρίζουμε τὴν ἀτέλειά μας ἔναντι τῆς ἀπροσπέλαστης θείας Ἀπειροτελειότητός Του.

Ὅταν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν κινῆται πρὸς τὴν Μετάνοια, σημαίνει ὅτι ἔχει ἀποξενωθῆ ἀπὸ τὴν Θεία Χάρι. Ἡ παῦσις τῆς πνευματικῆς ἀνόδου, εἶναι σύμπτωμα πνευματικῆς ἀναισθησίας, σκληροκαρδίας ἢ ἀκόμη καὶ πνευματικῆς νεκρώσεως.

Ἡ πραγματικὴ Μετάνοια ἀποτελεῖ θεῖο καρπὸ τῆς Χάριτος τοῦ Βαπτίσματος, ἢ ὅποια ἐνυπάρχει μέσα στὸν Βαπτιζόμενο, ἀλλὰ ἀναμένει τὴν προσωπικὴ οἰκειώσιν τῆς ἀπὸ αὐτόν, ὥστε νὰ ἐκδηλωθῆ ἔμπρακτα. Ἐφ' ὅσον ἡ Μετάνοια δὲν εἶναι μία ἀπλῆ μεταμέλεια γιὰ ὠρισμένες πράξεις, ἀλλὰ οὐσιαστικὰ κατάστασις Χάριτος, ἐπέρχεται ὡς θεία Δωρεὰ ἐκεῖ ὅπου καταβάλλεται ἔμπονη προσπάθεια. Τὸ πένθος καὶ τὰ δάκρυα εἶναι ἐκφράσεις πόνου γιὰ τὴν ἀπώλεια τῆς θείας ὠραιότητος, γιὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ θείου ἐνδύματος, γιὰ τὴν βίωσιν τοῦ προσωπικοῦ ἄδου.

Γι' αὐτὸ καὶ τὰ ἀληθινὰ δάκρυα τῆς Μετανοίας ἀποτελοῦν μία μεγάλη δωρεὰ Χάριτος καὶ ἀποδεικνύουν, ὅτι ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου πληγώθηκε ἀπὸ τὴν θεία Ἀγάπην καὶ αἰσθανομένη τὸ θεῖο Μεγαλεῖο καὶ ἀντιλαμβανομένη τὴν ἀκαταλληλότητα καὶ πτωχεῖα τῆς ἔναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀναλύεται σὲ θρήνο γοερό. Κατ' αὐτὸ ὅμως τὸν τρόπο, λαμβάνει χώρα μία ριζικὴ ἀλλαγὴ φρονήματος καὶ μία ἐπάνοδος ἀπὸ τὴν ἀπώλεια στὴν θεία Ζωή.

Ὅταν ἡ θεία Χάρις νύξῃ κατὰ τέτοιον τρόπο τὴν εὐαίσθητη ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, τότε πηγάζει θεία Παρηγορία· τὰ δάκρυα τῆς Μετανοίας ἐξαγνίζουν τὴν ἀνθρώπινη φύσιν εἰς βάθος, ὥστε ἐν Χάριτι νὰ μεταμορφωθῆ ὁ ὅλος ἄνθρωπος.

Μέσω τῆς Μετανοίας, ἐπέρχεται ἀδιόρατα ἡ θεραπεία τῆς ἀσθενοῦς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου:

«Μετάνοιά ἐστὶν ἐκ τοῦ παρὰ φύσιν εἰς τὸ κατὰ φύσιν καὶ ἐκ τοῦ διαβόλου πρὸς τὸν Θεὸν ἐπάνοδος δι' ἀσκήσεως καὶ πόνων» (Ἅγιος Ἰωάννης Δαμασκηνός).

Ἡ εὐλογημένη αὐτὴ διαδικασία, διανοίγει τὴν ὁδὸ γιὰ τὴν κατὰ Θεὸν αὐξήσιν καὶ τελείωσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἕως ὅτου φθάσῃ «εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ»!

†Γ.Κλ.